

то да се корени савремених правних институција на Западу могу пратити уназад све до средњовековне западне цркве. Наставак те књиге, објављен 2006. године, описао је утицај протестантске реформације на западну правну традицију. У међувремену је велики број студија био посвећен питању правне традиције уопште, као и саме правне традиције Запада. Професор Патрик Глен (Patrick Glenn) објавио је 2004. године монографију под насловом Правне традиције света. Одрживе различитости права, Глен је сажео најважнији закључак овог рада у поглављу оксфордског приручника за упоредно право: „Породице права и традиције права“. И Берман и Глен су истакли међусобно повезан карактер прошлости и будућности и њихову динамику. „Можемо ли у колективном сећању нашег искуства пронаћи средства која нам могу помоћи да превазиђемо препреке које нам блокирају пут у будућност“ – пита Берман у прилично очајничком предговору своје књиге (стр. vi). „Тако традиција нуди оправдање за промену и средства којима се та промена мери, јер заправо, савремено понашање може бити вредновано према претходном учењу“ – запажа Глен.

Правној традицији је својствен проблем континуитета и дисконтинуитета правног система. Ако узмемо за пример постреволуционарно америчко право, морамо приметити колико је дубоко оно укорењено у енглеском праву и пракси. У Европи је већина правних система морала да се суочи са проблемом континуитета – дисконтинуитета због ауторитарних периода у њиховој скоријој историји, то важи и за све оне западне земље у којима делују најутицајнији и најзначајнији уставни судови попут Аустрије, Немачке, Италије, Шпаније или Португалије. У случају тзв. нових демократија ово запажање је, на сличан начин, евидентно. Судови су морали да образложе њихов приступ питању континуитета: Како се суочавају са законодавством из периода пре усвајања новог устава? У Италији, на пример, Уставни суд је у својој првој пресуди јасно изразио свој однос према законима који су били на снази пре доношења устава (пресуда од 5. јуна 1956. године).

У Мађарској, Уставни суд је, у својој, често цитираној одлуци о ретроактивном законодавству, изрекао следеће.

Ступање на снагу уставног амандмана из 1989. подстакло је доношење новог Устава, у коме је декларисано да је „Мађарска Република независна и демократска држава са владавином права“, пренела на државу, њен закон и политички систем, нови квалитет, који се темељно разликује од оног који је био својствен претходном режиму. У контексту уставног права, ово је суштина политичке категорије промене система.

Политички револуционарне промене, које су усвојене Уставом и основним законима, ступиле су на снагу на процедурално беспрекоран начин, у потпуном складу са законским регулативама старог система о